

นโยบายการเงิน (Monetary Policing)

ความหมายอย่างสั้น

นโยบายการเงิน คืออะไร

นโยบายการเงิน (Monetary Policing) คือ นโยบายที่ธนาคารกลางใช้สำหรับควบคุมปริมาณเงิน และต้นทุนของเงิน (ดอกเบี้ย) ที่หมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจ ทั้งนี้เพื่อให้เศรษฐกิจมีเสถียรภาพ และมีการเจริญเติบโตในทิศทางที่ต้องการ ส่วนใหญ่จะใช้นโยบายนี้ร่วมกับนโยบายการคลังของรัฐบาล

ความสำคัญของเรื่อง

ในระบบเศรษฐกิจของประเทศ ถ้ามีการปล่อยให้ทุกคนมีเสรีภาพทั้งในด้านการผลิต การบริโภค และการค้า โดยไม่มีการควบคุมดูแลทางการเงิน ประชาชนในประเทศก็จะต้องกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์สูงสุดโดยไม่คำนึงว่าผลกระทบจะเป็นเช่นไร เศรษฐกิจของประเทศก็เช่นเดียวกับธุรกิจเอกชนที่จำเป็นจะต้องมีผู้รับผิดชอบควบคุมดูแล รวมทั้งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยมาตรการต่างๆ เพื่อให้เศรษฐกิจโดยรวมดำเนินไปในทิศทางเดียวกันด้วยความมั่นคง ซึ่งในเรื่องนี้ธนาคารกลางเป็นผู้ที่ใช้นโยบายการเงินเป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจที่ต้องการ

ความหมายโดยละเอียด

นโยบายทางการเงินที่ใช้สำหรับควบคุมดูแลการดำเนินธุรกิจในระบบเศรษฐกิจของประเทศมีอยู่ 4 มาตรการ คือ

1. การซื้อขายหลักทรัพย์ ธนาคารจะต้องกระทำโดยเปิดเผย คือ มีการบอกกล่าวให้ประชาชนทั่วไปทราบ ซึ่งการซื้อขายหลักทรัพย์โดยธนาคารกลางนี้จะมีผลกระทบต่อปริมาณเงินที่หมุนเวียนอยู่ในประเทศ กล่าวคือ ถ้าธนาคารกลางนำหลักทรัพย์ เช่น พันธบัตรรัฐบาล ออกขายให้ประชาชน การที่ประชาชนนำเงินมาซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาล นั่นก็คือปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบจะลดน้อยลงมีผลทำให้ดอกเบี้ยในตลาดเงินสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม เช่น ในกรณีที่เกิดภาวะเงินฝืด ปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบมีน้อย การแก้ปัญหาโดยใช้นโยบายการเงิน คือ การที่ธนาคารกลางรับซื้อหลักทรัพย์คืนจากเอกชน

ปริมาณเงินค่าหลักทรัพย์ที่ธนาคารกลางจ่ายให้กับเอกชน ก็จะดำเนินการเพิ่มปริมาณเงินในระบบ ซึ่งผลที่ตามมาคืออัตราดอกเบี้ยในตลาดลดลง

2. การเปลี่ยนแปลงอัตราเงินสำรองตามกฎหมาย อัตราเงินสำรองในกฎหมายในที่นี้หมายถึงอัตราเงินสำรองที่ธนาคารพาณิชย์จะต้องมีไว้เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการดำเนินธุรกิจ โดยจะต้องนำเงินสำรองนี้ไปฝากไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทยตามอัตราที่กฎหมายกำหนด เมื่อธนาคารกลางต้องการจะเพิ่มปริมาณเงินระบบเศรษฐกิจก็ใช้นโยบายการเงินโดยเปลี่ยนแปลงอัตราเงินสำรองตามกฎหมายของธนาคารพาณิชย์ ตัวอย่างเช่น เมื่อต้องการให้ปริมาณเงินในระบบลดลงเพื่อแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อ ธนาคารกลางก็จะกำหนดเพิ่มอัตราเงินสำรองตามกฎหมาย นั่นก็คือ ธนาคารพาณิชย์ จะมีปริมาณเงินที่จะปล่อยให้ออกชนกู้ได้ลดลง มีผลทำให้ปริมาณเงินหมุนเวียนในมือเอกชนน้อยลงและผลของอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น
3. การเปลี่ยนแปลงอัตรารับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินหรืออัตราดอกเบี้ยธนาคารกลาง อัตรารับช่วงซื้อลดนี้หมายถึงอัตราดอกเบี้ยที่คิดจากผู้นำตั๋วสัญญามาใช้เงินมาขาย เมื่อธนาคารกลางลดอัตรารับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินลง จะทำให้มีเอกชนต้องการจะกู้เงินมากขึ้น ธนาคารพาณิชย์จะให้กู้โดยรับซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินจากเอกชนทั่วไป และนำมาขายช่วงลดให้กับธนาคารกลางอีกทีหนึ่ง มีผลทำให้ปริมาณเงินในระบบเพิ่มขึ้น อัตราดอกเบี้ยโดยทั่วไปในตลาดก็จะมีแนวโน้มลง ถ้าธนาคารต้องการให้เกิดผลตรงกันข้ามก็จะใช้วิธีเพิ่มอัตรา (ดอกเบี้ย) รับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินแทน ในทำนองเดียวกัน การที่ธนาคารกลางปรับลดอัตราดอกเบี้ยลง จะมีผลทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องการกู้เงินเพื่อมาปล่อยสินเชื่อให้กับประชาชนทั่วไปมากขึ้น ซึ่งมีผลทำให้ปริมาณเงินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น และอัตราดอกเบี้ยในตลาดลดลงในที่สุด ผลที่เกิดในการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนี้ก็จะเป็นอย่างเช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงในอัตรารับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน

ข้อพิจารณาในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

เมื่อเรามีความรู้เกี่ยวกับกลไกการทำงานของนโยบายการเงินดังกล่าวแล้ว ต่อไปเมื่อธนาคารกลางมีการใช้นโยบายการเงินอย่างไรเราก็จะสามารถทราบภาวะความเป็นไปของระบบการเงินภายในประเทศได้ และสามารถจะนำความรู้มาใช้เพื่อวางแผนในการดำเนินธุรกิจเพื่อลดอัตราเสี่ยงลงได้

คำใบ้ (Keywords) : Monetary Policing, นโยบายการเงิน ธนาคารกลาง เศรษฐศาสตร์ ความรู้อ้างอิง
นิยามธุรกิจ

แหล่งข้อมูล :

ประพันธ์ เสวตนันท์ และไพศาล เล็กอุทัย. (2535). หลักเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาฯ.

เกี่ยวกับผู้จัดทำ :

ชื่อ : นางเรวดี ช้างบุญชู

การศึกษา : เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
งานด้านสินเชื่อและการวิจัยเพื่อการพัฒนาของธนาคารพาณิชย์
งานบริหารการเงินในธุรกิจเอกชน